

NAPLÓ

1956. OKTÓBER 16. – NOVEMBER 17., SZEGED

A jezsuita gimnáziumban tanulta meg Bátyai Jenő, hogy az ember által tapasztaltakból áll össze a történelem, ezért kell Naplót írnia. A Dunapatajról Szegedre került egyetemista iskolásfüzetbe rögzítette, mi történt 1956. október 16. és november 17. között. A 35 évvel ezelőtti szegedi októberi napokat az akkor ötödéves vegyész naplójának részletei alapján idézzük fel.²¹

Október 16. (kedd)

Ma délben a menzára menet óriási plakát hirdeti, hogy ma este 6 órakor az Aud. Maximumban diákgyűlés.

(Nekem már nem volt váratlan, ugyanis előbb már értesültem erről.)

A terem zsúfolásig megtelt hallgatókkal.

MINDENKI IGEN ÉRDEKLŐDŐEN ÉS AKTÍVAN VETT RÉSZT A GYŰLÉSEN.

A felszólalások egyre inkább igazolják, hogy a társadalom terhes az elmúlt 12 év hibáitól. A gyűlés egyre viharosabb, mindenki el akarja mondani a maga, de még inkább népünk igazát. A felszólalásokból kitűnik, *hogy a szegedi egyetemi ifjúság egy új, egészséges szervezet akar létrehozni, a MEFESZ-t.*

²¹ Interjú helyett adta kölcsön még 1991 őszén az 1956-os *Naplóját* Bátyai Jenő helytörténész. (A Napló keletkezésének körülményeiről, sajnos, nem kérdeztem.) A kislakú füzetbe írt *Napló* fénymásolatát máig őrzöm, az eredeti Bátyai Jenő felesége, Bátyai Gitta tulajdonában található. Az özevgy hozzájárult az 1956-os visszaemlékezés itteni megjelentetéséhez, amit hálásan köszönök. A mostani publikálás érdekessége, hogy Bátyai Jenő *Naplóját* – mivel abból 1991 októberében-novemberében csak részleteket közölt a Délmagyarország – most a november 1-jei bejegyzésekig teljes terjedelmében megjelentetjük. (Az 1991-beli *Délmagyarországból* hiányzó részleteket – az elkülöníthetőség érdekében – most új bekezdésben és KISKAPITÁLIS BETŰKKEL tesszük közzé.)

A HOZZÁSZÓLÁSOKBÓL KIKRISTÁLYOSODIK A MEFESZ 12 PONTOS KÖVETELÉSE, MELY A KÖVETKEZŐ:

- 1.) A HALÁLBÜNTETÉST TÖRÖLJÉK EL MAGYARORSZÁGON.
- 2.) RÁKOSI MÁTYÁST VONJÁK FELELŐSÉGRE, ÉS FARKASÉK TÁRGYALÁSA NYILVÁNOS LEGYEN.
- 3.) NAGY IMRÉT HELYEZZÉK VISSZA A MINISZTERTANÁCSBA.
- 4.) HÍVJÁK VISSZA A ROSSZ PÁRT- ÉS ÁLLAMI VEZETŐKET.
- 5.) ADJÁK VISSZA AZ EGYETEMNEK SZUVERÉN JOGÁT.
- 6.) SZÜNTESSÉK MEG A KÁDEREZÉST.
- 7.) SZÜNTESSÉK MEG A MAMUT FIZETÉSEKET ÉS RENDEZZÉK AZ ALACSONY FIZETÉSEKET.
- 8.) SEMLEGES BÉKE-POLITIKÁT AKARUNK.
- 9.) ÚJ, DEMOKRATIKUS ALAPON LEZAJLÓ VÁLASZTÁSOKAT.
- 11.) AZ IDEGEN CSAPATOKAT VIGYÉK KI MAGYARORSZÁGRÓL.
- 12.) SZÓLÁS- ÉS LELKIISMERETI SZABADSÁGOT.

Az egyetemi ifjúság szavaz a MEFESZ alakuló nagygyűlésén az Auditórium Maximumban

Fotó: Móra Ferenc Múzeum gyűjteménye

TOVÁBBI KÖVETELÉS: MÁRC. 15. ÉS OKT. 6. LEGYEN NEMZETI ÜNNEP. A GYŰLÉS KÉRTE A JELENLÉVŐ SAJTÓ KÉPVISELŐJÉT, HOGY ENNEK A KÖVETELÉSNEK ADJON HANGOT A „DÉLMAGYARORSZÁG” HASÁBJA-
IN. TOVÁBBI, A 12 PONTBA NEM FOGLALT KÖVETELÉSEIK AZ OROSZ NYELVET, A MARXIZMUST TEGYÉK FAKULTATÍVVÁ ÉS A KATONAI ÓRÁK SZÁMÁT CSÖKKENTSEK.

A TOVÁBBIAKBAN MEGÁLLAPODOTT A GYŰLÉS, HOGY MÁSNAP MEGVÁLASZTJÁK A KARONKÉNTI MEFESZ KÜLDÖTTEKET.

A gyűlésen jelen voltak a városunkban tartózkodó lengyel egyetemisták is, akik mindenben igen szimpatizáltak a forró hangú, de ugyanakkor józanul gondolkodó szegedi egyetemistákkal.

A GYŰLÉSEN

jelen volt a szegedi egyetem képviselője is, *Karácsonyi Béla*, akit kért a gyűlés, hogy az elkövetkező országgyűlésen adjon hangot a követeléseinknek.

A GYŰLÉS MEGÁLLAPODOTT ABBAN, HOGY A KÖVETKEZŐ GYŰLÉS SZOMBATON LESZ, AMIKORRA MEGLESZ A MEFESZ CÉLKITŰZÉSE, PROGRAMJA ÉS IRÁNYELVEI.

Természetesen jelen voltak DISZ vezetőségi tagok is, akik között voltak olyanok, kik próbálták az ifjúságot lefegyverezni.

A GYŰLÉS A KÉSŐ ESTI ÓRÁKBAN, A HIMNUSZ ELÉNEKLÉSÉVEL ÉRT VÉGET.

Október 17. (szerda)

A TEGNAPI GYŰLÉSEN TÖRTÉNT MEGÁLLAPODÁS SZERINT a jogászok délelőtt megtartják a küldöttválasztó gyűlést. Nagy meglepetésre ma megérkezik Kónya Albert. Először *Baróti rektorral* érkezett, majd részt vesz a jogászok gyűlésén, ahol bejelentette, hogy az orosz nyelv fakultatív és a marxizmus, valamint a katonai ügyben is fog intézkedni. *Kónya Albert* értékesnek tartja az egyetemisták hangját, de ugyanakkor óvja az ifjúságot a „forrófejűségtől”.

Október 18. (csütörtök)

Délután a Bolyai intézet nagytermében zajlott le a TTK diákparlament. A gyűlés elég optimista hangú, és saját ügygel foglalkozó volt: *Moravcsik Ernő* barátommal igyekeztünk az okt. 16-i hangulatnak hangot adni. Megállapításom azonban az, hogy a gyűlés elég lapos volt.

Október 19. (péntek)

A SZABAD VITAFÓRUMOK TERÉN SZEGED ÉRTELMISÉGE ELÉGGE LEMARADT.

Ma

AZONBAN

a központi egyetem Aud. Maxi.-ban tartották meg az első szegedi vitafórumot, a *József Attila* kört. A kör az értelmiség problémáival foglalkozott. Bevezető beszédet *Osváth aspiráns* tartott. Jelen voltak a pesti Petőfi kör küldöttei is...

(HEGEDŰS IS, AKIT AZONBAN AZ EGYIK FELSZÓLALÓ LEKÉNYSZERÍTETT AZ ELNÖKI PÓDIUMRÓL..) A GYŰLÉSEN JELEN VOLTAK orvosok, színészek, mérnökök, egyetemi hallgatók.

TÖBB HOZZÁSZÓLÓ IGEN ÉRTÉKESEN LÁTJA A PILLANATNYI HELYZETKÉPET. EGY TANÍTÓ: A NEVELÉS PROBLÉMÁIRÓL.

Egy újságíró: új újságról, ő mondja: igenis 3. Rákosi-pert akarunk. A József Attila kör több igen értékes problémáról tárgyalt.

Október 20. (szombat)

AZ OKTÓBER 16-IKI GYŰLÉS ÉRTELMÉBEN

ma a második MEFESZ-gyűlés, ahol véglegesen kimondatott az új ifjúsági szervezet,

A MEFESZ.

A gyűlés továbbra is igen heves hangulatú, továbbra is a forradalmi ifjúság gyűlése volt.

A GYŰLÉST

állandóan félbeszakították az ország más egyetemeiről érkezett szimpatizáns táviratok:

A TÁVIRAT SZÖVEGEKBŐL MIND AZ VOLT OLVASHATÓ, HOGY egyetértenek az egyetemi fiatalsággal és csatlakoznak a szegedi egyetemistákhoz.

A GYŰLÉS ELHATÁROZZA, HOGY MEFESZ KÜLDÖTTEK FOGNAK UTAZNI AZ ORSZÁG MÁS EGYETEMI VÁROSAIBA, ÉS OTT MEGSZERVEZIK A MEFESZT.

AZ ÚJ IFJÚSÁGI SZERVEZET, MELY ÚJ, TISZTA SZERVEZET, ÚJ FORRADALMI FELADATOKRA VÁR.

A GYŰLÉSEN JELEN VOLT A SAJTÓ (DÉLMAGYAR, HÍRLAP) ÉS A RÁDIÓ KÉPVISELŐI IS. ŐK IS SZÓLTAK AZ IFJÚSÁGHOZ. A GYŰLÉS ESTE 8 ÓRA KÖRÜL A HYMNUSZ HANGJAIVAL ÉRT VÉGET.

UI: MA K. LAJOS BÁCSIVAL, AZ EGYETEM VOLT KARNAGYÁVAL BESZÉLGETTEM NAPJAINK ESEMÉNYEIRŐL.

Október 21. (vasárnap)

NYUGODT OKTÓBERI VASÁRNAP. GYÖNYÖRŰ NAPSÜTÉS.

A mai Szabad Ifjúság hasábjain olvashatók a Budapesti Műszaki Egyetem fiainak követelései. Továbbá azt is közzéteszik, hogy *ha nem valósítják meg követeléseiket, úgy kimennek az utcára.*

A SZERKESZTŐSÉG FIGYELMEZTETI AZ IFJÚSÁGOT, HOGY ÓVAKODJANAK AZ UTCÁTÓL.

Ma került kezembe a tegnapi Szabad Ifjúság száma, amely a szege-di egyetemistákat forrófejűeknek, meggondolatlanoknak nevezi.

EZ IGEN NAGY MELLÉFOGÁS A CIKKÍRÓ RÉSZÉRŐL, MERT AZ EGYETEMI IFJÚSÁG JÓZAN ÉS NEM CSAK MAGA, HANEM AZ EGÉSZ NÉPÜNK IGASZSÁGÁÉRT HALLATJA TISZTA, FORRADALMI HANGJÁT.

OKTÓBER 22. (HÉTFŐ)

VISZONYLAG REND SZEGEDEN. VÁRJUK AZ ÚJABB ESEMÉNYEKET ÉS TARTJUK MAGUNKAT A FORRADALMI ALAPON.

Október 23. (kedd)

GERŐ ERNŐ, AZ IFJÚ RÁKOSI MA JÖTT HAZA JUGOSZLÁVIÁBÓL. A FOGADÁSON A RÉGI GÁRDA JELENT MEG, AKIK HAJBÓKOLVA FOGADTÁK A KÜLFÖLDRŐL HAZAÉRKEZETT NEMZETGYILKOS TÁRSASÁGOT, ÉLÉN GERŐT.

Ma a szerkesztőségben hallottam a következő hírt Budapestről: a Szabad Ifjúság különkiadással jelent meg, s hirdeti címében: „Miénk az utca”. Kb. 12 óra óta 200 000 ember hömpölyög a pesti utcán.

A PESTI EGYETEMISTÁK RENDKÍVÜLI ÜLÉSEN ELHATÁROZTÁK, HOGY A LENGYEL ESEMÉNYEK KAPCSÁN ROKONSZENV TŰNTETÉST RENDEZNEK. A PESTIEK A PETŐFI-SZOBORNÁL, MÍG A BUDAIAK A BEM-SZOBORNÁL BESZÉLTÉK MEG A TALÁLKOZÓT. AZ EGYETEMISTÁK FELKERESTÉK A GYÁRAK IFJÚSÁGÁT ÉS MUNKÁSSÁGÁT, AHOL KÖZÖSEN CSATLAKOZTAK AZ EGYETEMISTÁK KÖVETELÉSEIHEZ. A BELÜGYMINISZTER (PIROS) MÁRA GYŰLEKEZÉSI TILALMAT RENDELT EL. ERRE ÓRIÁSI FELHÁBORODÁS TÖRT KI. A POLITIKAI BIZOTTSÁGNÁL KÖVETELIK, HOGY PIROS AZONNAL OLDJA FEL A TILALMÁT.

DU. FÉL 3-KOR KUCZKA PÉTER VISZI A JÓ HÍRT, HOGY SZABAD A TŰNTETÉS. A PETŐFI SZOBOR TALAPZATÁRÓL SINKOVITS IMRE SZAVALTA

A NEMZETI DALT, S AZ ESKÜ SZAVAIT VELE EGYÜTT ZENGTE A BUDAPESTI IFJÚSÁG. MEGINDULT A TÖMEG PEST UTCÁIN. JELSZAVAIK: „ÉLJEN A MAGYAR SZABADSÁG, ÉLJEN A HAZA!”, „LENGYEL-MAGYAR BARÁTSÁGOT, JÓLÉTET ÉS SZABADSÁGOT!” „MUNKÁS, DIÁK EGYET AKAR, JÖJJÖN VELÜNK, AKI MAGYAR!” „NAGY IMRÉT A KORMÁNYBA!” EZUTÁN A BEMSZOBORHOZ MENTEK. A SZOBORON KOSSUTH-CÍMER, MAGYAR ÉS LENGYEL ZÁSZLÓ. EZUTÁN A PARLAMENT EL VONULT A TÖMEG. (XXX)²² KÖZBEN GERŐ MONDJA A MAGA BESZÉDÉT, MELYBEN A PESTI TŰNETŐKRŐL MINT NACIONALISTA-SOVINISZTA DEMAGÓGOKRŐL BESZÉL. HÁT IGEN, GERŐ IS IGEN JÓ SZTÁLIN TANÍTVÁNY VOLT, S MEGPRÓBÁLTA A RÉGI LEMEZT ÚJRA FELTENNI.

Közben Szegeden is rohan az ifjúság, lépésben menni nekünk sincs időnk. Este 6 körül becslésem szerint közel 3000 egyetemista indult el a Dóm térről forradalmi dalokat énekelve a Klauzál térre.

FŐLEG A KOSSUTH NÓTA, MARSEILLAISE DALLAMA MELLETT MENE-
TELT IFJÚSÁGUNK.

Jelszavaink: *Ha magyar vagy, állj közénk! Munkás-diák szövetség! Rákosi-Gerő – visszahúzó erő! Kossuth-címert vissza! Rákosit a Csillagba, megvan még a cellája! Szabad hazát akarunk, Nagy Imrére szavazunk! Ruszki haza!* A Klauzál téren elénekeltük a Himnuszt. Ezután a MEFESZ részéről ismertette egy hallgató a pesti eseményeket és a tüntetés célját. Többször szakította félbe lelkes közbeszólás, éljenezés. *(Éljenek a pestiek! Követjük a lengyel példát!)* Majd a Nemzeti dal refrénjét itt is, mint Pesten, a tömeg együtt harsogta égre emelt fővel és esküre szegezett karral. Itt megállapodtunk abban, hogy megvárjuk a munkásokat, akik 10 órakor jönnek ki a gyárakból. Innen a Színház elé vonultunk, ahol a színészek tapssal fogadtak bennünket. *Bitskey* elszavalta a „Talpra magyar”-t. Itt is kórusban visszhangzottak a refrén sorai. Ezután a Kendergyár elé vonultunk. A gyárba küldöttség ment be, s újra felhangzott a Munkás-diák szövetség! – jelszó. *Rendezzék a béreket!* Ezután a Kossuth Lajos sugárúton haladva két katonai autóval találkoztunk, mely meg volt pakolva felfegyverzett ávósokkal. Először nem akartak kitérni, majd a tömeg nyomására kénytelenek voltak egy mellékutcába behajtani. Rókusról visszafe-

²² Bányai Jenő jelzése, mely néhány bekezdéssel később (itt a 81. oldalon) megismétlődik.

lé jövet újra a Színházhoz mentünk, ahol fáklyákat és Kossuth-címert és nemzeti színű kokárdákat kaptunk.

A FÁKLYÁK FÉNYÉBEN ÚSZÓ GYÖNYÖRŰ KOSSUTH-CÍMERT ÓRIÁSI LELKESEDÉS ÉS SZÜNNI NEM AKARÓ TAPS FOGADTA. A SZÍNHÁZBAN TÖBBEN KAPTUNK NEMZETI SZÍNŰ KOKÁRDÁKAT.

Itt vártuk meg a munkásokat. Ezután újra a Kossuth-szoborhoz mentünk, ahol *Biskey* ismételten elszavalta a „Talpra magyar”-t és a Szózatot. A munkások rögtönzött, de igaz szívből jövő hozzászólásaiból mély együttérzés és szimpátia volt kivehető az egyetemisták felé.

TOVÁBBÁ

megegyeztünk abban, hogy vasárnap tömeggyűlés lesz a Klauzál téren. A Kossuth-címert és a nemzeti színű zászlót a szobor talapzatán helyeztük el, és kitágult mellkassal, örömteli szívvel ment mindenki haza

(ÉJJEL 11-KOR).

Rákosista restaurátorok megakadályozták a ruhayári ifik nagygyűlését.

Pesti hírek szerint ma este 9-kor géppisztolyok mögött Nagy Imre elmondta első beszédét. Pesten a forradalmi ifjúság fegyvert szerzett és több helyütt fegyveres összetűzésre került sor. Megbíz-

A Magyar Rádió megostromlott épülete

ható hírforrás szerint különösen súlyos a helyzet a Rádiónál. Újabb pesti hír este fél 9-kor kb. 80 000-100 000 ember gyűlt össze a Sztálin szobor előtt. A fegyvertelen tömeg a szobor ledöntését követelte. Hegesztőpisztollyal, drótkötelekkel hosszas munka után sikerült a szobrot ledönteni. Ezzel romba dőlt a gyilkos önkénytelen megszemélyesítő szobor. Utána százezer ajkon csengett fel legszen-
tebb nemzeti fohászuk: a himnusz.

Tehát október 23-án éjjel kitört a forradalom, melynek fő okait a következőkben lehetne összefoglalni: Gerőék semmibe vették a százerek békés utcai tüntetését. Az ávosok provokációja. Gerő a magyar forradalmi ifjúságot rágalmozó, üres rádióbeszéde.

AZ ÉJSZAKA FOLYAMÁN TÖBB HELYEN FEGYVERES GÓCOK ALAKULNAK. (MÚZEUM KÖZ, PUSKIN UTCA, KÁLVIN TÉR, BOROSS UTCA, SZENTKIRÁLYI UTCA STB.)

Szobordöntők Budapesten

(XXX) A PARLAMENT ELŐTTI FEGYVERTELEN TÖMEGRE AZ ÁVÓSOK ÉS AZ OROSZOK A VÖRÖS RAKÉTA FELLÖVÉSE UTÁN TÜZELNI KEZDENEK. RENGETEG EMBER (FŐLEG DIÁK) MEGHALT OTT NYOMBAN. AZ ÁVÓSOK MÉG A MENTŐKRE IS TÜZELTEK, MIRE AZ OROSZOK AZ ÁVÓSOKRA LÖTTEK.

AZ EGÉSZ ORSZÁG, DE LEGINKÁBB BUDAPEST. FAGYOS TESTÉT A LÁNG BEFUTOTTA. MEGINDULT EGY OLYAN TISZTA ÉS SPONTÁNUL JÖTT FORRADALOM, AMILYET MÉG A VILÁGTÖRTÉNELEM NEM ISMER.

A HŐS BUDAPESTI IFJÚSÁG MERT LÉPNI, BÁTOR VOLT, MERT TUDTA, HOGY

„CSAK AKKOR SZÜLETNEK NAGY DOLGOK,

HA BÁTRAK VOLTAK, AKIK MERTEK,

S HA SZÁZSZOR TUDTAK BÁTRAK LENNI,

SZÁZSZOR BÁTRAK ÉS VIHARVERTEK.”

(ADY)

A PESTI IFJÚSÁG BEBIZONYÍTOTTA, HOGY MÉLTÓ ÖRÖKÖSE AZ 1848-AS HŐS MÁRCIUSI FIATALOKNAK, HOGY A NÉP IGAZÁÉRT ÉLETÉT IS KÉSZ FELÁLDOZNI. EZ A FIATALSÁG NEM FORRÓFEJŰ, EZ HITET TETT ÉRETT-SÉGÉRŐL, HAZAFIASSÁGÁRÓL. EZ AZ IFJÚSÁG A HAZA VIRÁGA.

A MAGYAR RÁDIÓ BEJELENTETTE, HOGY ÖSSZEHÍVTÁK A KÖZPONTI VEZETŐSÉGET.

Október 24. (szerda)

Ma hajnali fél 5 óra: *Gyanús dübörgés* volt hallható a híd felől. Szovjet páncélos egységeket hívott be Gerő a magyar népi forradalom leverésére.

A MAGYAR RÁDIÓ KORA REGGELTŐL JELENTETTE A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA KÖZPONTI VEZETŐSÉGE HATÁROZATÁT. NAGY IMRÉT BEVÁLASZTOTTÁK A KÖZPONTI VEZETŐSÉGBE. TOVÁBBÁ DONÁTH, LOSONCZY, LUKÁCS, ÉS MÜNNICH FERENCET. GERŐT UGYANAKKOR MEGERŐSÍTETTÉK ELSŐ TITKÁRI MEGBÍZATÁSÁBAN.

A KÖZPONTI VEZETŐSÉG LEVELÉBŐL, MELYET A MAGYAR NÉPHEZ INTÉZTEK, AZ VEHETŐ KI, HOGY MI JÓ ÉS TAPASZTALT ELVTÁRSÁK VAGYUNK, CSAK BÍZZATOK BENNÜNK, MAJD ELINTÉZZÜK AZ ELLENFORRADALMÁROKAT.

A MINISZTERTANÁCS STATÁRIÁLIS BÍRÁSKODÁST RENDELT EL.

AZ MDF HELYI SZERVEZETE – MINDEN FORRADALMI HARAGOT MEGELŐZVE – ELTŰNTETTE A STEFÁNIA SÉTÁNYI SZTÁLIN-LÉNIN-SZOBROT. ARRA HIVATKOZTAK, HOGY SZTÁLIN MÉLTÁNYTALAN HELYET FOGLAL EL LÉNIN MELLETT.

Ma délelőtti utcai tüntetést akartunk csinálni. Reggel az Aud. Maximumban gyülekezett az egyetemi ifjúság, ahol jelen volt *Baróti rektor, Koch* dékán és még más professzorok. *Ők most még rá tudták beszélni az ifjúságot, hogy ne menjenek ki az utcára.* (Statárium, itt vonulnak át a Romániából érkező szovjet csapatok – indokok mellett.)

MINDENKI EGYÉNILEG – KISEBB-NAGYOBB CSOPORTOKBAN – HAGYTA EL AZ AUD. MAX-T. DÉLELŐTT BARÓTIVAL TÁRGYALTUNK, AHOL JELEN VOLT A PÁRT ÉS A DISZ BIZOTTSÁG KÉPVISELŐJE IS.

AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN SZESZ-TILALOM.

A HÍDON KERESZTÜL EGYRE FOLYNAK BE A HOSSZÚ ÚTRÓL JÖTT, POROS-PISZKOS SZOVJET TANKOK. AZ ARCUKRÓL A FÁRADTSÁG MELLETT UGYANAKKOR ELSZÁNTSÁG, VAD DÜH OLVASHATÓ LE.

A MAGYAR RÁDIÓ ÁLLANDÓAN HAZAFIAS DALOKAT, NAGY NEMZETI OPERÁNK, A BÁNK BÁN RÉSZLETEIT KÖZVETÍTI.

ITT VALAMI SZENT LOBOGÁS KÉSZÜL.

NAGY IMRE KB. 13-KOR MONDJA EL RÁDIÓSÓZATÁT BUDAPEST NÉPÉHEZ.

A MAGYAR KÖZ ÉS GAZDASÁGI ÉLET SZÉLESKÖRŰ DEMOKRATIZÁLÓDÁSÁRÓL BESZÉL. TOVÁBBIÁKBAN KÉRI A FELKELŐKET, HOGY SZÜNTESSÉK BE A HARCOKAT.

A mai Délmagyarország közli a budapesti ifjúság hatalmas tüntetését, továbbá Gerő rádióbeszédét. Beszámol a tegnapi tüntetésről. Ma délben különkiadásban is megjelent. *17 órától kimenési tilalom Szegeden.*

Este 6 körül mintegy negyvenen a korzón sétálgatva fütyültük a Marseillaise-t, Csajkovszkij gyászindulóját. A lelkes kis csapat egyre inkább nőtt. Csatlakoztak diákok, munkások, fiatalok és öszülők emberek.

EGYARÁNT, AKIK SZÍVÉBEN OTT IZZOTT AZ ÖNKÉNY ELLENI DÜH, AMIT A KIJÁRÁSI TILALOM NEM TOMPÍTOTT. SÓT!

AZ APÁTHY KOLLÉGIUM ELÉ ÉRVE, A LÁNYOKAT NEM ENGEDTÉK KI A KOLLÉGIUMBÓL, MIRE TÖBBEN ABLAKON VAGY HÁTSÓ AJTÓN MEGSZÖKTEK. AZ AGYONLÖVÉSSSEL VALÓ IJESZTGETÉS NEM TUDTA AZ Ő SZÍVÜKBŐL SEM LETOMPÍTANI A SZÍVÜKBEN LOBOGÓ HAZA ÉS NÉPSZERETET. Hamarosan került nemzeti színű zászló, Kossuth-címer és gyászlobogó. A körúton keresztül a Hajnóczy utcán át a Kendergyár elé mentünk. Amerre elhaladt a tömeg, a sötétbe meghúzódó házak előtt kb. 3000 torok harsogta jelszavainkat: *Ruszkik haza!*

Szabad magyar hazát akarunk! Szeged népe állj közénk! Munkás-diák szövetség! Rendezzék a béreket!

MAJD ISMÉT: RUSZKIK HAZA! KÖZBEN

tussal húzott röpcédulákon mentek kézről kézre követeléseink.

A Kendergyár és a Petőfi laktanya közötti szűk utcában volt bent a tömeg, valamint a körúton. A *rendőrségi gépkocsi* a helyszínre érkezve, felszólított bennünket, hogy menjünk haza, mivel kimenési tilalom van és tilos a gyűlésezés. Ezután a tűzoltók locsolóautója haladt át a tömegen és vizet fecskendezett közénk. Mivel még most sem voltunk hajlandók hazamenni, katonákat hoztak ellenünk, akik még tisztességesen viselkedtek. Utána ávósokat hoztak ellenünk. Először puskatus és pofonok csattantak, majd löni kezdtek, mire óriási pánik lett, s a fegyvertelen tömeg kénytelen volt szétoszlani.

NAGY KERÜLŐVEL AKARTAM HAZAMENNI, AMIKOR MORAVCSIK ÉS GÖRÖG (?) BARÁTOMMAL A MARX TÉREN EGY RENDŐR ÉS EGY KATONA ÁLLTA UTUNKAT, AKIK IGAZOLTATTAK. S MIKOR LÁTTÁK, HOGY EGYETEMISTÁK VAGYUNK, SZEMÉLYI IGAZOLVÁNYUNKAT ELVETTÉK AZZAL, HOGY MÁSNAP MENJÜNK BE A HELYŐRSÉGRE ÉRTE. A KENDERGYÁRI LÖVÉS UTÁN SOKAN A JUHÁSZ GYULA DIÁKSZÁLLÓBAN KERESTEK MENEDÉKET. A KOLLÉGIUM GONDNOKA A KAPUT ÉPPEN BEZÁRNI AKARTA, AMIKOR HÁROM ÁVÓS SZITKOZÓDVA MEGÉRKEZETT. A MEGVADULT ÁLLATOK LÖVÖLDÖZNI KEZDTEK. PERBÍRÓ PROFESSZORT A FAL MELLÉ ÁLLÍTOTTA. AZ ÁVÓS MINT EGY FELBŐSZÜLT ÁLLAT ORDÍTOTTA A PROFESSZOR FELÉ: „MIÉRT NEM TANÍTOTTÁK MEG EZEKET A CSIRKEFOGÓKAT?” A KOLLÉGIUM IGAZGATÓJÁNAK LAKÁSÁBA IS BEHATOLTAK, S TÓTH BÉLÁT AZ ÁGYBÓL RÁNGATTÁK KI.

A JANCÓS KOLLÉGIUMBAN SZINTÉN MEGJELENTEK A NEMZETGYILKOSOK. ORDÍTVA TÖRTEK BE: „KUTYÁK, ELLENFORRADALMÁROK!” LÖVÖLDÖZTEK GYLKOLÁSRA KÉSZ FEGYVEREIKKEL. A KINT ÁLLÓ ÁVÓSOKRA LEDOBTÁK A GIPSBŐL KÉSZÜLT RÁKOSI-CÍMERT. MIRE ŐK IS LÖVÖLDÖZNI KEZDTEK. ÜTÖTTÉK-VERTÉK A LÉPCSŐHÁZBAN LÉVŐKET. MEGVERTÉK A HALLGATÓKAT, A KOLLÉGIUM GONDNOKÁT, IGAZGATÓJÁT. RÖPCÉDULÁKAT ÉS FEGYVERT KERESTEK. FELTARTOTT KEZEKKEL ZAVARTÁK A DIÁKOKAT A MÁSODIK EMELET FELÉ, MIKÖZBEN A KÖVETKEZŐKET KIABÁLTÁK: „KELLETT NEKTEK NAGY IMRE? HÁT ITT VAN!” „MAGYAR HONVÉD ÁLLJ KÖZÉNK? HÁT ITT VAGYUNK!” „KELLETT NEKTEK KOSSUTH-CÍMER?” ÉS MÉG SOK MÁS SZITKOZÓDÓ

SZAVAKAT SZÓRTAK A HALLGATÓK FELÉ, AKIK MÁST NEM TETTEK, MINT GYÁSZLOBOGÓ ALATT TŰNTETTEK A PESTI MÁRTÍRJAIKÉRT.

Egy másik csoport az Aradi vértanúk terén tüntetett, akiket szintén puskatussal, gumibottal és könnyfakasztóval az ávósok szétverték.

KÁDÁR JÁNOS A MA ESTI RÁDIÓBESZÉDÉBEN ELLENFORRADALMÁROKRÓL, A NÉPI HATALOM ELLENI FELKELŐKRŐL BESZÉL. HÁT EZ AZ EMBER IGEN ELTÉVEDT, MERT ITT JOGOS, AZ EGÉSZ NÉPET ÉRINTŐ PROBLÉMÁKRÓL VAN SZÓ, HA A HŐS BUDAPESTI IFJÚSÁG FEGYVERT IS RAGADOTT.

BUDAPESTEN TOVÁBBRA IS FOLYIK FEGYVERES HARC, FOLYIK A DRÁGA MAGYAR VÉR A PESTI UTCA KÖVEIN. NAGY TÉTRŐL VAN ITT SZÓ, MERT:

„HA MINKET IS ELFŰ A SORS ZIVATARJA
NEM LESZ AZ ISTENNEK SOHA TÖBB MAGYARJA.”

EZ A FORRADALOM NEM BUKHAT EL. ENNEK A SZENT MEGMOZDULÁSNAK GYŐZNI KELL ÉS GYŐZNI IS FOG.

A MAGYAR RÁDIÓ SZERINT TÖBBEN MEGADTÁK MAGUKAT, AKIKRE NEM ALKALMAZZÁK A STATÁRIUM RENDELETET.

SZEGEDEN TOVÁBBRA IS JÖNNEK A SZOVJET TANKOK, S MENNEK BUDAPEST FELÉ.

Október 25. (csütörtök)

REGGEL MINDHÁRMAN BEMENTÜNK A HONVÉD HELYŐRSÉGRE, HOGY OTT ÁTVEGYÜK A TEGNAP ELVETT IGAZOLVÁNYAINKAT. ITT EGY BUTA HADNAGGYAL TALÁLKOZTUNK, AKI OLYAN KÉRDÉSEKET TETT FEL, HOGY MIÉRT VETTÜNK RÉSZT A TEGNAPI TŰNTETÉSEN. MEGKÉRDEZTE: „MIT GONDOLNAK, NEMZETI GYÁSZ VAN?” ÁZZAL FENYEGETETT BENNÜNKET, HOGY LEHETSÉGES MAJD KI FOGJÁK DOBNI AZ ELVTÁRSÁKAT AZ ÖTÖDIK „ISKOLÁBÓL”. A BESZÉLGETÉST BEFEJEZVE VISSZADTA IGAZOLVÁNYAINKAT.

A szegedi hangulat továbbra is igen paprikás. Az utcákra páncélkoszik vonultak fel.

A PÁNCÉLKOCSIKON
befűzött gépfegyverekkel.

A RÁDIÓ TOVÁBBRA IS JELENTI, HOGY PESTEN MÉG HARCOLNAK.
Délután

KIDERÜLT AZ ÉG FELETTÜNK, MINDENKI EMELT FŐVEL

ünnepi hangulattal megy a Kossuth-szoborhoz, ahol *rögtönzött nagygyűlés*. A házakat mindenfelé kilobogózták. A Klauzál téren egy katonatiszt a tömeg közé hajtott motorjával. A tisztet leszedték a motorról, s csaknem szétszedték.

RENGETEG EMBER VAN AZ UTCÁN. (MOST MÁR MUNKÁSOK IS.) MINDENKI KABÁTJÁN OTT LÁTHATÓ A GYÁSZ ÉS NEMZETI SZÍNŰ KOKÁRDA.

Délután 4-től megkezdődött Szegeden is a *csillaghullás*. Először a városházáról szedték le,

S TETTÉK KI A KOSSUTH-CÍMERT. A TÖMEG OTT VÁRTA AZT A PERCET, AMIKOR FELSÓHAJTHAT. KÖZBEN AZT HARSOGTÁK, HOGY „DOBD LE!”, „DOBD LE!”

Utána a MÁV vezérigazgatóságról, a bíróságról, a központi egyetem épületéről, a Fáklya moziról és még számos középületről.

A CSILLAGHULLÁS KÖZBEN AZ ÁVÓSOK PRÓBÁLTAK ZAVARNI, KÖNNYFAKASZTÓKAT DOBÁLTAK, DE NEM VOLT VESZÉLYES.

Este Szeged utcáin óriási méretű tüntetés.

JELSZAVAK: RUSZKIK HAZA! NEM KELL NEKÜNK ÁVÓ! ÉLJEN A HAZA! SZEGED NÉPE TARTS VELÜNK! STB.

Az útvonal: Korzó

(itt a sajtót ösztökölték arra, hogy igazat írjon)

– Jókai utca – kiskörút – Színház – pártház...

(ITT EGY KATONA LETÉPTE A MAGYAR ZÁSZLÓRÓL A VÖRÖS CSILLAGOT). A PÁRTOT AKARTA A TÖMEG HALLANI. (VÉLEMÉNYÉT JELENLEG IS!) NEM MERTEK SE PRO, SE KONTRA FELLÉPNI. UTÁNA

– Pick szalámi – Nagykörút, majd az állomásra...

(KÖZBEN LETÉPTE A TÖMEG AZ MSZT ÉS MDP TÁBLÁIT IS.)

Kereste, kutatta a vörös csillagot, s leverte, ahol csak találkozott vele. Újra Nagykörút – Attila utca – Korzó – Klauzál tér. Éjjel fél 3-kor ért véget a tüntetés. *Ma nem avatkozott be a karhatalom.*

BUDAPESTEN TOVÁBBRA IS FOLYNAK A HARCOK, AZ IFJÚSÁG NEM HAJLANDÓ MEGÁLLNI FÉLÚTON, MINDENT NYERNI VAGY MINDENT VESZÍTENI.

Október 26. (péntek)

SZÁGULDANAK AZ ESEMÉNYEK, EGYRE HEVESEBBEN ZAKATOLNAK A BÚS MAGYAR SZÍVEK. MINDEN EMBER AZ ELMÚLT 12 ÉV HIBÁI MIATT IGEN ELSZÁNT. MINDEN EMBER ÉLNI AKAR, SZERETNI, ÖRÜLNI, MOSOLYOGNI, AZ EMBERI AGY BILINCSEIT LEVERNI, SZABAD MELLKASSAL

SZABAD MAGYAR LEVEGŐT SZÍVNI. MI NEM AKARUNK HARCOLNI, MERT HISZÜNK AZ EMBERBEN. MI ELLENSÉGEINKRE SEM HARAGSZUNK, DE AZ ÉLETÜNKET SZERETJÜK, MERT NEKÜNK EMBERI MÓDON KELL ÉLNI, S EZÉRT KÉSZEK VAGYUNK – HA KELL MEGHALNI.

Reggel 8 óra után

MÁR AZ UTCÁN VOLTAM, AMIKOR
széles néptenger hullámozott Szeged utcáin

(MUNKÁSOK, ASSZONYOK, KÖZÉP- ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLAI DIÁKOK, EGYETEMISTÁK).

A Széchenyi teret valószínű, a tegnapi csillaghullás visszhangjaként, katonai egységek körbezárták. A térre senkit be nem engednek. A felállított aknavetőkhöz mellett álmos, fáradt katonák.

MAGYAR HONVÉD MIRE VÁRSZ? MIÉRT NEM ÁLLSZ ÁT A TISZTA NÉPI FORRADALOM MELLÉ. NÉZD A FELVONULÓ TÖMEGET: MIND TISZTASZÍVŰ FİATAL, A SZAKADATLAN HAJSZÁBAN MEGGÖRNYEDT MUNKÁSOK. EZ A HAD MEGELÉGELTE MÁR A LELKEK GÚZSBA KÖTÉSÉT, EZ A HAD EMBERHEZ MÉLTÓAN, JOG SZERINT AKAR ÉLNI. (EMBERHEZ ILLIK, HOGY LEGYEN JOGA. NEM?) HOSSZÚ ÉVEKIG FULDOKOLTUNK S A LEVEGŐ EGYRE KIBÍRHATATLANABB VOLT. DE MOST FÖLÉPETT A 9,5 MILLIÓ, AKINEK EDDIG TILTAKOZNI SEM VOLT JOGA, HANEM VASTAPSOT KELLETT MINDUNTLAN LEADNIA, MIKÖZBEN KESERŰ KÁROMKODÁS TÓDULT AJKÁRA. KELLETT NEKÜNK „SZOCIALIZMUS”. KELLETT NEKÜNK „SZTÁLIN-VÁROS”, INOTA, FÖLDALATTI, SZTÁLIN-SZOBOR, AMIKOR A NÉP NYOMOROGOTT, NYÖGÖTT, DE VÁRTA AZ ÍGÉRT KÁNAÁNT. SAJNOS EZ ELMARADT. SZÓLNI NEM MERTÜNK, MERT MINDEN EMBERBEN BESÚGÓT LÁTTUNK, AKIK MÉG A GONDOLATUNKRA IS VIGYÁZNAK.

MOSTMÁR MEG AKARUNK TISZTULNI, LEMOSNI A MÚLT SZENNYÉT. ÚJRA UTCÁRA KELLETT MENNI – ÚJRA ÓRIÁSI TÖMEG AJKÁRÓL HARSOG SZEGED NÉPÉNEK KÖVETELÉSE. ÚJRA FELCSENDÜLT A KOSSUTH-NÓTA, ÚJRA A MAGYAROK ISTENÉHEZ SZÁLL TISZTA SZÍVBŐL KÜLDÖTT FOHÁSZUNK, MERT A MAGYAR EMBER ÚJRA NEM TUD MÁSBAN HINNI, KIÉGETT SZÍVÉBŐL MÁR A BIZALOM.

A tömeg egyre nőtt, már *40 ezerre rúg a létszám*. Fegyelmezett emberek ezek, de követelésünkért síkra szállunk

EZ MÁR NEM VESZHET EL, EZT MÁR MEG KELL HALLANI A RÁKOSI GERŐ ÖNKÉNY MÉG ITT MARADT TAGJAINAK, HOGY TAKARODNIUK KELL, HOGY EZ A NÉP MEGUNTA A RABSZOLGASORSOT, EZ NEM AKAR MÁR TÖBBÉ HAJBÓKOLNI IDEGEN ELNYOMÓ HAZAI TALPNYALÓI ELŐT-

T. MÁR NEM NÉZHETNEK BENNÜNKET BOLONDNAK, MÁR NEM JÖHETNEK ELLENÜNK GYILOKKAL.

Sajnos mégis *sortűz* fogadott bennünket a Takaréktár utcában...

MIT MŰVELTETTETEK? AZ IGAZSÁG ÉLŐ HARCOSAI EZEK. ŐKET LE LEHET LŐNI, DE A NÉP IGAZÁT NEM.

EGY MUNKÁS FELÁLLT EGY AUTÓBUSZ TETEJÉRE, AHOL ÚJRA FELOLVASTA A KÖVETELÉSEKET. „FÜGGETLEN MAGYARORSZÁGOT, A SZOVJET CSAPATOKAT VONJÁK KI HAZÁNKBÓL, FIZETÉSRENDEZÉST, AZ ÁVH-T SZÜNTESSÉK MEG!” ÓRIÁSI LELKESEDÉS! VÁLASZ: SORTŰZ.

A FEGYVERTELEN EMBEREK AZONNAL ELVÁGTÁK MAGUKAT, MINDENKI FELÁLLT – ÚJABB SORTŰZ.

AMIKOR ÉSZREVETTÜK, HOGY VAN ÁLDOZAT, A FAL MELLETT KÚSZVA, MAJD FELEGYENESEDVE ROHANTAM A LEGKÖZELEBBI KÖRZETI RENDELŐBE, AHONNAN TELEFONÁLTUNK MENTŐÉRT. AMIKOR MEGJÖTT A MENTŐ MÉG AKKOR IS LŐTTEK.

Egy 19 éves ifjú munkás, *Schwartz Lajos* meghalt (tüdőlövés). 16 ember megsebesült...

VENCZEL IMRE (MUNKÁS), DÓCZI JÁNOS, EGY ÖREG NÉNI, EGY MÁSIK MUNKÁS HASLÖVÉSSSEL, ÉS MÉG SOKAN MÁSOK.

A TÖMEG LASSAN AKARTA OTTHAGYNI A SORTŰZ SZÍNHELYÉT. TÖBBEN OTT MARADTUNK. AMIKOR SCHWARTZ LAJOST ODAVITTÉK A KATONÁK ELÉ, HOGY LÁSSÁK, MIT MŰVELTEK, LÁTSZOTT RAJTUK, HOGY SAJNÁLJÁK, AMIT TETTEK, DE

egy brutális állat (a tisztjük) továbbra is azt kiabálta, hogy takarodjanak, mert szétlövetem magukat.

Schwartzot nemzeti színű zászlóval leterítve elvitték (vasutasok).

Utána az Ady téri sportpályára vonultunk,

AHOL KORPÁSSY PROFESSZOR SZÓLT A NÉPHEZ. BEJELENTETTE, HOGY 3-TÓL KIJÁRÁSI TILALOM, KÉRT MINDENKIT, HOGY LEHETŐLEG TARTSUK BE, KERÜLJÜNK MINDEN TOVÁBBI VÉRONTÁST.

A városban páncélautók furikáznak

MINDEN PÁNCÉLAUTÓN A MAGYAR KATONÁK KÖZÉ ÁVÓS IS BESPÉKELVE. TÖBB HELYEN ÖSZTÖKÉLIK A KATONÁKAT, HOGY ÁLLJANAK ÁT A FORRADALOMHOZ, HISZEN MÁR SZOLNOKON, VECSESEN, DEBRECENBEN, S PESTEN IS TÖBB HELYEN ÁTÁLLTAK A FORRADALOMHOZ. (SÓT PESTEN VOLT OROSZ TANK IS, MELY ÁTÁLLT.)

ITT MINDEN HIÁBA? TI NEM VESZITEK ÉSZRE, HOGY A HAZA SZÁZ ÉS EZER BAJA MIATT EZ ÓRIÁSI EMBERFOLYAM AZ UTCÁRA VONULTAN EZT

KÍVÁNJA TÖLETEK? ÉRTSÉTEK MEG: E NÉP NEM TÚRHET TOVÁBB, MI ÉLETET ÉS JOGOT AKARUNK. EHHEZ MÉG VAN JOGUNK. ÉLNI KELL! VÉGE A TÜRELEMNEK, MINDEN DESPOTÁNAK TAKARODNIA KELL. ÉRTSÉTEK MEG! ERRÓL VAN ITT SZÓ!

Délután lövöldözések hallhatók.

Este újra az utcán voltam – a kijárási tilalom ellenére – a Dugonics téren egy páncélautót kb. 60-80-an közrekapva próbáltunk a katonák lelkére hatni, hogy álljanak át a forradalomhoz. Hamarosan rendőrök és ávosok érkeztek, akik összeszedtek bennünket. Engem szerencsére egy rendőr kapott el, s bevitték a Tisza szállóba, ahol egy irodában helyeztek el. Később még hoztak két férfit és egy nőt, akiket a Stefánia sétányról hoztak be. A rendőrök nem bántalmaztak bennünket.

Fél 1-kor értem haza!

Egész este páncélkocsik felvonulása, lövöldözések zaja hallható Szeged utcáin.

Az itteni katonákat elvitték, s helyükre halasi és félegyházi katonákat hoztak.

Október 27. (szombat)

Ma reggel a Magyar Rádió beolvasta az új nemzeti kormány összetételét.

Az új kormányt a Magyar Népköztársaság elnöki Tanácsa, az MDP Központi Vezetősége, valamint a Hazafias Népfront Országos Tanácsának Vezetősége javaslatára választották meg.

A kormány összetétele:

MINISZTERELNÖK:

NAGY IMRE

HELYETTESEK:

APRÓ ANTAL

BOGNÁR JÓZSEF

ERDEI FERENC

ÁLLAMMINISZTER:

TILDY ZOLTÁN

KÜLÜGYMINISZTER:

HORVÁTH IMRE

BELÜGYMINISZTER:

MÜNNICH FERENC

HONVÉDELMI MINISZTER:

JANZA KÁROLY

PÉNZÜGYMINISZTER:

KOSSA ISTVÁN

IGAZSÁGÜGYMINISZTER:

MOLNÁR ÉRIK

KOHÓ- ÉS GÉPIPARI MINISZTER:

CSERGŐ JÁNOS

BÁNYA ÉS ENERGIAÜGYI MINISZTER:

SZABÓ GERGELY

KÖNNYŰIPARI MINISZTER:	NAGY JÓZSEFNÉ
VÁROS- ÉS KÖZSÉGGAZDÁLKODÁSI MINISZTER:	NEZVÁL FERENC
FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTER:	KOVÁCS BÉLA ²³
KÜLKERESKEDELMI MINISZTER:	TAUSZ JÁNOS
ÉLELMISZERIPARI MINISZTER:	NYERS REZSŐ
BEGYŰJTÉSI MINISZTER:	GYENES ANTAL
ÉPÍTÉSÜGYI MINISZTER:	APRÓ ANTAL
KÖZLEKEDÉSI MINISZTER:	BEBRITS LAJOS
NÉPMŰVELÉSI MINISZTER:	LUKÁCS GYÖRGY (EGYETEMI TANÁR)
OKTATÁSÜGYI MINISZTER:	KÓNYA ALBERT
EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTER:	BABITS ANTAL (EGYETEMI TANÁR)
ORSZÁGOS TERVHIVATAL ELNÖKE:	KISS ÁRPÁD
ÁLLAMI ELLENŐRZÉSI MINISZTER:	FUNKCIÓ MÉG BETÖLTETLEN.

AZ ÚJ KORMÁNY MEGALAKULT, DE MÉG SOK AZOK SZÁMA AZ ÚJ KORMÁNYBAN, AKIK IGEN HÍVEN KISZOLGÁLTÁK A RÁKOSI-REZSIMET. (MOLNÁR E., BEBRITS, BOGNÁR). MÁSONKÉNT PEDIG MÁS, JELENTŐS ÁLLAMI FUNKCIÓBAN (PLD. MÜNNICH FERENC, AKI KEZÉHEZ IGEN SOK VÉRES ÜGY RAGAD – AKI 1948-BAN A BUDAPESTI RENDŐRKAPITÁNYI ÁLLÁST TÖLTÖTTE BE.) KOVÁCS BÉLA? Ő BETEG! JELENLEG IS PÉCSETT TARTÓZKODIK A KLINIKÁN. TILDY? EZ A POLITIKAI PROSTITUÁLT NEM ZAVARHAT SOK VIZET.

NEM SZEREPEL A KORMÁNYBAN: HEGEDŰS, HIDAS, MAROSÁN, LUKIN, POGÁCSÁS, SZABEK, PIROS, ROMÁN, SZIJÁRTÓ, MATOLCSI, BATA, DARVAS, OLT, SZABÓ JÁNOS. LEVÁLTOTTÁK TOVÁBBÁ BERLIT ÉS

²³ A *Napló* füzetben – mintegy „mellékletként” – találtam egy röplapot: „Megalakult az új nemzeti kormány!” címmel. A megszólítás: „Csongrád megye dolgozói! Munkások, Parasztok, Értelmiségiek!” Innen másolhatta Bátyai Jenő *Napló*jába a kinevezésről szóló információt, illetve a kormány összetételét. A röplapon olvasható, de Bátyai Jenő nem jegyzi föl Kovács Béla neve alatt zárójelben: „Kisgazda Párt volt főtítkára”. A röplapon a névsor alatt még az alábbi két mondat olvasható: „Az új kormány az eskü letétele után azonnal hivatalába lépett. Csongrád megye dolgozói támogatástok minden erővel az új nemzeti kormányt!”

HÚZIT. ŐK VOLTAK AZOK, AKIK AZ ELMÚLT ÉVEK BŰNÖS POLITIKÁJÁÉRT A MAGUK PORTÁJÁN FELELNEK.

A PÁRT ELSŐ TITKÁRA KÁDÁR JÁNOS LETT, AKIT BÖRTÖNBE VETETT A SZEMÉLYI ÖNKÉNY.

ÚJ VEZETŐINKNEK A NÉP KÍVÁNSÁGA ÉS NEM MOSZKVA SZERINT KELL DOLGOZNIUK. ŐKET A FORRADALOM ÁLLÍTOTTA AZ ORSZÁG ÉLÉRE, NEM PEDIG ELLENFORRADALMÁR FASISZTÁK, MINT AZ ELMÚLT NAPOK NAGY ÜGYVIVŐIT OLY NAGY SZERETETTEL NEVEZTÉK A MAGUK POZÍCIÓIT FÉLTŐ RÁKOSI CSEMETÉK.

MINT ISMERETES A BUDAPESTI EGYETEMI IFJÚSÁG TŰNTETÉSÉVEL KEZDŐDÖTT AZ EGÉSZ ORSZÁGOT ÉRINTŐ TISZTA OKTÓBERI ESEMÉNYEK. EZ NEM CSUPÁN AZ IFJÚSÁG, HANEM AZ EGÉSZ NÉP SZÍVÉBŐL FAKADÓ SZENT LOBOGÁS. EBBEN A FORRADALOMBAN AZ EGÉSZ NÉP EGGYÉ FONÓDOTT, KIT LEGMÉLYEBB DEMOKRATIZMUS FŰT, KIT AZ ELMÚLT 12 ÉV ALATT ÁLLANDÓAN HALLGATÁSRA KÉNYSZERÍTETTEK. EZ A FORRADALOM FOGJA FELEMELNI A MUNKÁST, EZ FOGJA MEGSZŰNTETNI A MAGYAR PARASZT FEJE FELETT ÁLLANDÓAN OTT LEBEGŐ LÉTBIZONYTALANSÁGOT, ETTŐL A FORRADALOMTÓL KAPHATJA MEG AZ ÉRTELMSÉG IGAZI FELADATÁT HAZÁJA NÉPÉNEK ÉRDEKÉBEN. EZ A FORRADALOM TOVÁBB FOGJA VINNI ÜGYÜNKET ÉS LE FOGJA RAKNI AZ ANNYIT SZENVEDETT HAZÁNK IGAZI DEMOKRATIKUS ALAPJAIT.

MA KEZEMBE KERÜLT AZ MDP NYILATKOZATAI A MAGYAR NÉPHEZ. A NYILATKOZAT SZERINT AZ MDP MEGPRÓBÁLJA FOLTOZNI AZ ELRONGYOLÓDOTT CSIZMÁT, AMIKOR EGY ÚJ SZÜKSÉGES AZ ELFÁRADT LÁBAKRA. HANGJA ÍGÉRGETŐ, DE UGYANAKKOR FENYEGET IS. (A HANG UGYANAZ, CSUPÁN LETOMPÍTVÁ.)

MEGBÍZHATÓ HÍRFORRÁSBÓL ÉRTESÜLTEM, HOGY A Mórachalmán ma eldőrdült sortűznek hét (7) súlyos sebesült áldozata van.

ÁLLÍTÓLAG KÉT SEBESÜLT A KÓRHÁZBA VALÓ SZÁLLÍTÁSIG MEGHALT. A MAGYAR RÁDIÓ SZERINT IS MÉG BUDAPESTEN LÖVÖLDÖZÉSEK HALLHATÓK.

Szegeden du. 4-től kilépési tilalom.

AMIT KÉSŐBB MÓDOSÍTOTT A KATONAI PARANCSNOK. (KIJÁRÁSI TILALOM: 7-TŐL REGGEL 8 ÓRÁIG.)

Október 28. (vasárnap)

A SZABAD NÉP MAI SZÁMÁNAK VEZÉRCIKKE BÉKESSÉGRE KÉRI AZ

ORSZÁG LAKOSSÁGÁT. KÖZLI, HOGY A KÖVETELÉSEK EGY RÉSZÉT MEGVALÓSÍTOTTÁK, MÍG A TÖBBIK MEGVALÓSÍTÁSÁRA CSAK ÚGY KERÜLHET SOR, HA REND ÉS NYUGALOM LESZ. (AZ OROSZOK CSAK AZUTÁN MENNEK KI HAZÁNKBÓL.) A CIKKNEK TÖBB ÉRTÉKES, DE UGYANAKKOR IGEN SOK KIVETNIVALÓ MONDATA VAN. AZ ÚJSÁG KÖZLI KOVÁCS BÉLA NYILATKOZATÁT A SZERINTEM LÁTSZAT KOALÍCIÓS KORMÁNYRÓL. LUKÁCS GYÖRGY ÜZENETE A MAGYAR IFJÚSÁGHOZ SZINTÉN HELYET KAPOTT A LAPBAN, MELYNÉK IGEN JELENTŐS MONDANIVALÓJA, HOGY AZ ELMÚLT NAPOK ESEMÉNYEIBŐL MINDENKINEK TANULNIA KELL, HOGY A NÉPPÉL MÁR NEM LEHET JÁTSZANI.

A MAGYAR RÁDIÓ MA BEJELENTI A JANZA KÁROLY ÁLTAL KIADOTT TŰZSZÜNETET, AMIT A MINISZTERTANÁCS UTASÍTÁSÁRA ADOTT KI A HONVÉDELMI MINISZTER.

Ma Szegeden fél 11-től újra kijárási tilalom.

A REGGELI ÓRÁKBAN AZ UTCÁN JÁRTAM. SOSEM VOLT ILYEN MOZGALMAS AZ UTCA, MINT A NAPOKBAN. AZ ESŐ PERMETEZ, AZ UTCA AZONBAN MÉGIS NÉPES. AZ EMBEREK A LEGÚJABB ESEMÉNYEKET, HÍREKET VITATJÁK MEG. (HARCOK: GYŐR-SOPRON MEGYÉBEN. TOVÁBBÁ PÁPÁN ÉS KECSKEMÉTEN IS JELENTŐS ESEMÉNYEK.) EGYETEMISTÁT, MUNKÁST ÁLTALÁBAN AZ OROSZ-KÉRDÉS FOGLALKOZTATJA. TOVÁBBI TÉMA A SZTRÁJK KÖRÜL FOROG. SOKAK VITATJÁK, HOGY FELVEGYÉK-E A MUNKÁT VAGY NE? NAGYOBB AZOK SZÁMA, AKIK SZTRÁJKKAL AKARNAK SEGÍTENI A FORRADALOMNAK.

MA DÉLUTÁN NAGY IMRE BEOLVASTA A MÁR VÁRVA-VÁRT BESZÉDÉT, MELYBEN BEJELENTETTE, HOGY AZONNAL KIVONJÁK A SZOVJET CSAPATOKAT BUDAPESTRŐL. TOVÁBBÁ BEJELENTETTE, HOGY TÁRGYALÁSOK KEZDŐDNEK A SZOVJET HADERŐK HAZÁNKBÓL VALÓ TELJES KIVONÁSÁRÓL. MEGSZŰNIK AZ ÁVH. NAGY IMRE KIJELENTI AZT IS, HOGY NEM LESZ BÁNTÓDÁSA SENKINEK, KIK RÉSZT VETTEK A FEGYVERES FELKELÉSBEN. A KORMÁNY FEL AKARJA EMELNI AZ ALACSONY FIZETÉSEKET, A NYUGDÍJAKAT, ÉS RENDEZIK A BÉR- ÉS NORMABÉREZÉST. A MAGYAR PARASZT ÉRDEKÉBEN VÉGET VETNEK MINDEN ERŐSZAKOSKODÁSNAK A TÉESZ MOZGALOMBAN. A KORMÁNY JAVASLATOT TESZ AZ ORSZÁGGYŰLÉSNEK, HOGY HAZÁNK CÍMERE ÚJRA A NAGY TÖRTÉNELMI MŰLTŰ KOSSUTH-CÍMER LESZ.

SORSDÖNTŐ SZAVAK VOLTAK EZEK OLYAN ESEMÉNYEK UTÁN, AMIKOR A NÉP LEGJOBBJAI FEGYVERTŰZZEL, A DRÁGA MAGYAR VÉR HULLATÁSÁ-

VAL, AZ EGÉSZ MAGYAR NÉP ÉRDEKEIÉRT, KÖVETELÉSEIÉRT SZÁLLTAK SÍKRA. ÓRIÁSI HIBA VOLT EZT A TISZTA NÉPI FORRADALMAT ELLENFORRADALMISTA PUCCS-KÍSÉRLETNEK KÖNYVELNI EL. OLYAN ELKÖNYVELI, MINT KÁDÁR JÁNOS IS (SZERDA ESTI RÁDIÓBESZÉDÉBEN).

DRÁGA MAGYAR NEMZETÜNK KEDD ESTE ÓTA DRÁMAI ÓRÁIT ÉLI. A MAGYAR IFJÚSÁG HARCA, AMELLYEL AZ EGÉSZ ORSZÁG SZIMPATIZÁL, FIGYELMEZTET MINDENKIT, HOGY AZ EMBER EMBERI SORSOT ÉS JOGOT ÉRDEMEL ÉS KÖVETEL. MINDENKINEK MEG KELL HALLANI E NEMES KÜZDELEM MINDEN KIÁLTÁSÁT. EZ ÓRIÁSI KATLAN FORRÁSBA JÖTT ÉS KIDOBTA ÉS KI FOGJA DOBNI A SZENNYET MEGÚJODNI AKARÓ SORAIBÓL, MERT ÖRÖKRE EL KELL TÁVOLÍTANI MÉG A FÖLD SZÍNÉRŐL IS AZOKAT, KIK MAGYAR HAZÁNKA IDÁIG JUTTATTÁK.

KÜLFÖLDI RÁDIÓK JELENTÉSE SZERINT 15 000 SEBESÜLT ÉS KB. 4000 HALOTT AZ ÁLDOZATOK SZÁMA. AZ EGÉSZ VILÁG SEGÍTŐ KART NYÚJT A MAGYAR NÉP FELÉ. TILDY ZOLTÁN ÁLLAMMINISZTER SZÓZATA A MEGBÉKÉLŐ ÖREGŰR HANGJA VOLT. („NAGY IMRE KOMMUNISTA, DE ÉN NEM.”)

SZEGEDEN

még mindig itt állnak a szovjet tankok, s a katonák még mindig megszállva tartják a középületeket.

IGEN KEDVES JELENSÉG VOLT MA DÉLBN, AMIKOR A MAGYAR RÁDIÓBAN ÚJRA MEGKONDULT A KERESZTÉNYSÉG GYŐZELMÉT HIRDETŐ HARANGSZÓ.

Október 29. (hétfő)

SZEGEDEN MA VISZONYLAG NYUGODT HANGULAT URALKODOTT.

AZ UTCÁKON KATONASÁG NEMIGEN LÁTHATÓ, DE A KÖZÉPÜLETEKET MÉG MEGSZÁLLVA TARTJÁK.

A PESTI SAJTÓ SZEGEDRE IS LEJUT (SZABAD NÉP, SZABAD IFJÚSÁG, NÉPSZAVA).

SZEGEDEN AZ ÜZLETEK JÓ HÁNYADA ZÁRVA.

Délelőtt 10-kor ült össze a városháza tanácstermében *Szeged Város Néptanácsa*.

AZ ÜLÉS DÉLUTÁN FÉL 3-KOR FOLYTATÓDOTT. A TANÁCS elkészítette memorandumát, mellyel még ma este elindult a delegáció!

A MEMORANDUM A KÖVETKEZŐ PONTOKBÓL ÁLL:

- 1.) A KORMÁNY IDEIGLENES ADDIG, MÍG NEM VÁLASZTJÁK ÚJJÁ A PARLAMENTET. (TÖBB PÁRT.) SZEGEDEN ADDIG SZTRÁJK, AMÍG ERRE BIZTOSÍTÉKOT NEM KAPUNK.
- 2.) AZ EGÉSZ LAKOSSÁG SZTRÁJKOLNI FOG, MÍG BEBRITS, MOLNÁR ÉS APRÓ NEM VÁLIK KI A KORMÁNYBÓL.
- 3.) AZONNAL VONJÁK KI A SZOVJET CSAPATOKAT AZ ORSZÁG TERÜLETÉRŐL.
- 4.) FÜGGETLEN, SZABAD SZAKSZERVEZETET. (SZTRÁJKJOGOT!)
- 5.) NEMZETI KINCSEINKET NE VIGYÉK KI KÜLFÖLDRE, S HOZZÁK NYILVÁNOSSÁGRA A KERESKEDELMI SZERZŐDÉSEKET.
- 6.) TÖRÖLJÉK EL A BESZOLGÁLTATÁST! (ÚJ ADÓRENDSZERT – ÖNKÉNTESSÉG A TAGOSÍTÁSNÁL.)
- 7.) BONTSUK FEL A VARSÓI SZERZŐDÉST.
- 8.) BIZTOSÍTSÁK HAZÁNK SEMLEGESSÉGÉT.
- 9.) NYUGATI ÁLLAMOKKAL KEZDJÜNK POLITIKAMENTES GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOKAT.
- 10.) HADIFOGLYAINKAT AZONNAL ENGEDJÉK HAZA.
- 11.) A LEGKOMOLYABB REHABILITÁCIÓT.
- 12.) TEGYÉK SZABADDÁ A HÍRKÖZLÉS ÖSSZES JAVAIT.
- 13.) A KORMÁNYT EGÉSZÍTSÉK KI A HARCOKBAN RÉSZTVEVŐK KÜLDŐTTEIVEL.

Szegeden sztrájk! (Villamos nem jár, a posta a telefonokat nem működteti, az iskolákban szünetel a tanítás stb.)

DÉNES LEÓ, TOMBÁ CZ ÉS NAGY MIKLÓS NEM TÁVOZNAK.

A SZABAD NÉP MAI SZÁMÁBAN, MELY SZINTÉN KOSSUTH-CÍMERREL JELENT MEG, MOLNÁR MIKLÓS TOLLÁBÓL – MÉLYEN ELÍTÉLI A SZOVJET BOLSEVIK PÁRT LAPJÁNAK, A PRAVDÁNAK A MAGYARORSZÁGI ESEMÉNYEKRŐL ÍROTT TEGNAPI CIKKÉT. A PRAVDA FASISZTA ÉS ANGOL-AMERIKAI PROVOKATŐRÖKRE ÉPÜLŐNEK NEVEZTE A TÖRTÉNELEMBEN ENNÉL IGAZSÁGOSABBNAK NEM ISMERT FORRADALMAT.

A LENGYEL KOMMUNISTA SAJTÓ SZIMPÁTIÁVAL ÍR A MAGYAR ESEMÉNYEKRŐL, S HANGOZTATJA, HOGY EGÉSZ LENGYELORSZÁG JOGOSNAK ÉS IGAZSÁGOSNAK TEKINTI A MAGYARORSZÁGI ESEMÉNYEKET.

A GYŐRI ADÓ JELENTÉSE SZERINT A SZOMBATHELYI OROSZ EGYSÉGEK PARANCNOKA KÉRTE A MAGYAR KORMÁNYT ARRA, HOGY BIZTOSÍTSON MENEDÉKJOGOT AZON SZOVJET KATONÁK SZÁMÁRA, AKIK A FORRADALOM MELLÉ ÁLLTAK.

Október 30. (kedd)

Továbbra is igen élénk az utca. A Széchenyi téren nagy tömeg jött össze, és követelik, hogy a szovjet emlékműről is szedjék le a csillagokat...

A tömeg kívánságának engedelmeskedve a reliefeket és az ötágú csillagokat eltávolították az emlékműről is.

A TÖMEGBEN VOLT EGY MERÉSZ EMBER, AKI CIVILBE BÚJT ÁVÓS VOLT – AZT A KIJELENTÉST TETTE, HOGY A GYILKOS MAGYAR NÉP MÉG A HALOTTAKAT SEM HAGYJA PIHENNI. ILYEN KIJELENTÉST TENNI ILYEN FESZÜLT PERCEKBEN IGEN MERÉSZ VOLT. A NÉP NEM IS HAGYTA VÁLASZ NÉLKÜL. AZONNAL NEKIESTEK. TÖBBEN JAVASOLTÁK, HOGY AKASSZÁK FEL, AZONBAN AZ ODA ÉRKEZŐ NEMZETŐRÖK MEGMENTETTÉK AZ ÉLETÉT. Délelőtt és a déli órákban megalakul az Egyetemek Forradalmi Tanácsa...

A HELYI SAJTÓ, MELY EDDIG A PÁRT KEZÉBEN VOLT, MA MÁR ÚJ VEZÉRMONDATTAL, A SZÓZAT ELSŐ SORÁVAL JELENT MEG. (MELLETTÉ OTT LÁTHATÓ A KOSSUTH-CÍMER IS.)

A VILÁG SEGÍTSÉGNYÚJTÓ KARJA E NAPOKBAN AZ ANNYIT SZENVEDŐ MAGYAR NÉP FELÉ NYÚLIK. EGYMÁS UTÁN JELENTIK BE AZ ORSZÁGOK ÉS KÜLDIK SEGÍTSÉGÜKET A MAGYAR VÖRÖSKERESZTNEK. (AZ ANGOL KORMÁNY 25 000 FONTSTERLING ÉRTÉKŰ GYÓGYSZER ÉS ÉLELMISZER RAKOMÁNYT INDÍTOTT EL MAGYARORSZÁGRA.) AZ OSZTRÁK VASUTASOK EGÉSZSÉGÜGYI VONATOT INDÍTOTTAK MAGYARORSZÁGRA.

AMI NAPJAINKBAN TÖRTÉNIK BUDAPESTEN ÉS AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN, AZ A MAGYAR NÉP ÓHAJÁNAK KIFEJEZÉSE. EZT MÁR VALAMENNYI NYUGATI SAJTÓ ÍGY ÍRJA. ÍGY ÍRNAK A BELGRÁDI LAPOK IS.

A MAGYAR RÁDIÓ MA BEJELENTETTE KOSSA PÉNZÜGYMINISZTER RENDELETÉT, MI SZERINT MINDENÜTT KI KELL FIZETNI A 24-29-I MUNKANAPON ESEDÉKES FIZETÉSEKET.

AZ ENSZ BIZTONSÁGI GYŰLÉSÉRŐL ÉRKEZETT HÍREK SZERINT A TÁRGYALÁST ELHALASZTOTTÁK. A TÁRGYALÁSON A SZOVJETUNIÓT AZZAL VÁDOLTÁK, HOGY BEAVATKOZOTT MAGYARORSZÁG BELÜGYEIBE. SZOKOLJEV EZ ELLEN ÉLESEN TILTAKOZOTT. A BIZTONSÁGI GYŰLÉS 11 TAGJA KÖZÜL 9-EN AZ ÜGY TÁRGYALÁSA MELLETT, MÍG A SZU ELLENE ÉS A JUGOSZLÁV KÜLDÖTT TARTÓZKODOTT A SZAVAZÁSTÓL AZZAL A MEGJEGYZÉSSSEL: ELVILEG ELLENZI IDEGEN CSAPATOK BEAVATKOZÁSÁT MÁS ORSZÁGOK BELÜGYEIBE. A GYŰLÉS 6 ÓRÁN ÁT TARTOTT, S VÉGÜL A KÉRDÉS TOVÁBBI TÁRGYALÁSÁT ELHALASZTOTTÁK.

SZEGEDEN IS, MINT AZ ORSZÁG MÁS VÁROSAIBAN, MUNKÁSTANÁCSOK ALAKULNAK.

A munkástanácsok megválasztására egyetemistákat is meghívtak, HOGY AZOK SZÁMOLJANAK BE A MUNKÁSSÁGNAK A NAP ESEMÉNYEIRŐL (én a Csongrád megyei Borforgalmi Vállalat munkástanácsa ülésén voltam jelen.)

A néptanács a Sztálin körutat József Attiláról, a Sztálin sétányt Móra Ferencről nevezte el. Az elnökség határozatot hozott arról is, hogy a Takaréktár utcát a – szegedi sortűzben hősi halált halt – Schwartz Lajosról kell elnevezni...

A VÁROSI NÉPTANÁCS ÉS A KATONAI KÖZIGAZGATÓSÁGI PARANCSNOKSÁG MEGÁLLAPODÁSA SZERINT

megszűnt a kijárási tilalom, de ugyanakkor a gyülekezési tilalom továbbra is fennáll.

TOVÁBBÁ

megállapodás jött létre a nemzetőrség megszervezésére amit a néptanács végez.

(A SZERVEZÉS ÉS TOBORZÁS A HONVÉD TÉRI LAKTANYÁBAN FOLYIK.)

DÉLUTÁN A MAGYAR RÁDIÓ KÖZÖLTE NAGY IMRE RÁDIÓBESZÉDÉT, MELYBEN BEJELENTETTE, HOGY MEGSZÜNT AZ EGYPÁRTRENDSZER, ÚJBÓL MEGALAKULNAK A DEMOKRATIKUS PÁRTOK. TOVÁBBÁ BEJELENTI, HOGY OKTÓBER 23. A FORRADALOM NAPJA: NEMZETI ÜNNEP. A TOVÁBBIAKBAN A SZOVJET CSAPATOK KIVONÁSÁRÓL BESZÉLT.

TILDY ÁLLAMMINISZTER EMBERI HANGON, MAGYARUL, A 9,5 MILLIÓ HANGJÁN SZÓLOTT. (MEGSZÓLÍTÁSA: MAGYAR TESTVÉREIM!) BEJELENTI, HOGY A NEMZETI KORMÁNY A HŐSI HALÁLT HALTAKAT KATONAI DÍSZPOMPÁVAL FOGJA ELTEMETNI, S GONDOSKODNI FOGNAK A SEBESÜLTEKRŐL, AZ ÁRVÁKRŐL, AZ ÖZVEGYEKRŐL A NEMZET MINDEN ÁLDOZATKÉSZSÉGÉVEL. A MAI NAPON MEGSZÜNT A PARASZTSÁGOT ANNYIRA SÚJTOTT BEGYŰJTÉSI RENDSZER. TILDY ZOLTÁN BEJELENTI, HOGY A HÍRKÖZLÉS IGAZ LESZ. A RÁDIÓ A MAGYAR NÉP RÁDIÓJA LESZ. BESZÉDE VÉGÉN A FÜGGETLEN KISGAZDAPÁRT ÚJJÁÉLESZTÉSÉRŐL BESZÉL. TILDY KÖVETELTE AZT IS, HOGY A KORMÁNY FELMENTI K. PÉTERT ENSZ-BELI MEGBÍZATÁSÁTÓL.

UTÁNA MÉG ERDEI ÉS KÁDÁR JÁNOS BESZÉLT.

A RÁDIÓ BEISMERTE, HOGY HAZUDTAK EDDIG REGGEL, DÉLBE, ESTE, DE EZENTŰL A VALÓSÁGNAK MEGFELELŐEN FOGJÁK A NÉPET A HÍREKRŐL ÉRTESÍTENI.

ÚJ ADÓ JELENTKEZETT: SZABAD VÖRÖSMARTY RÁDIÓ – SZÉKESFEHÉRVÁRRÓL.

A városháza előtt minden nap összeverődik kisebb-nagyobb tömeg, ÍGY MA IS NAGY SZÁMÚ EMBER GYÚLT ÖSSZE A VÁROSHÁZA ELŐTT várva a néptanács határozatait, döntéseit.

HALÁSZ GYULA, A KATONAI TANÁCS ELNÖKE BEJELENTETTE, HOGY A HONVÉDSÉG ÉS A RENDŐRSÉG – A DOLGOZÓ NÉP AKARATÁT KÖVETVE – ÁTÁLLTAK A FORRADALMI HADSEREG OLDALÁRA.

Az ÁVH tagjait lefegyverezték.

(ÓRIÁSI TAPS! – MICSODA SZIMPÁTIA A NÉPI DEMOKRÁCIÁK VASÖKLE IRÁNT!)

TELEFONÉRTESÍTÉS ÉRKEZETT, HOGY NAGY IMRE MA DÉLELŐTT FOGADTA A NÉPTANÁCS KÜLDÖTTSGÉT. ELŐSZÖR KÁDÁR ÉS TILDY FOGADTA AZ ORSZÁG TÖBB VÁROSÁNAK EGYESÍTETT KÜLDÖTTSGÉT. KÖVETKEZTETÉSEIKET ÖSSZEGETTÉK. A KÖVETELÉSEKET HÁROM PONTBAN SZÖVEGEZTÉK ÚJA:

- 1.) A SZOVJETEKET NOVEMBER 2. 24 ÓRÁIG VONJÁK KI BUDAPESTRŐL ÉS 1957. JANUÁR 1-JÉIG AZ EGÉSZ ORSZÁGBÓL.**
- 2.) TŰZZÉK KI 1957 JANUÁRJÁBAN A TÖBB PÁRTI, TITKOS DEMOKRATIKUS VÁLASZTÁSOKAT.**
- 3.) SZERVEZZÉK ÁT A KORMÁNYT. (APRÓ, BEBRITS ELLEN AZ EGÉSZ ORSZÁGBÓL ÉRKEZTEK KIFOGÁSOK.)**

MA SZEGED ÜZEMEIBEN ÜLŐSZTRÁJK VOLT. (HOLNAP HASONLÓAN EZ LESZ, HÍVJA FEL A DOLGOZÓKAT A SZEGEDI SZTRÁJKBIZOTTSÁG.)

LADÁNYI BENEDEK ÉS TELKES GYÖRGY ÁLLÍTÓLAGOS HÍREK SZERINT ROMÁNIÁBA MENEKÜLT.

BEBRITSET LEVÁLTOTTÁK – FŐLEG A MÁV DOLGOZÓINAK KÖVETELÉSÉRE, S HELYÉRE CSANÁDIT JELŐLTÉK.

A MAGYAR RÁDIÓ MA ESTE BEOLVASTA A MINISZTERTANÁCS KÖZLEMÉNYÉT, MISZERINT A SZOVJET CSAPATOKAT HEGEDŰS ÉS GERŐ HÍVTA BE AZ ORSZÁGBA. A STATÁRIUM RENDELETET SEM NAGY IMRE ÍRTA ALÁ. (Ő AKKOR LE VOLT TARTÓZTATVA.) GERŐ ÉS HEGEDŰS FOG FELELNI EZÉRT AZ ALJAS TRÜKKÉRT A NEMZET ÉS A TÖRTÉNELEM ELŐTT.

NAGY IMRE ÜZENETÉBEN FELHÍVJA A LAKOSSÁGOT, HOGY ÓVAKODJÉK MINDEN PROVOKÁCIÓTÓL A SZOVJET CSAPATOKKAL SZEMBEN. MÀ DÉL-UTÁN 4-KOR BUDAPESTRŐL MEGKEZDTÉK A KIVONULÁST ÉS ÁLLÍTÓLAG 31. HAJNALIG KIVONULNAK BUDAPESTRŐL.

TILDY ZOLTÁN EGY MUNKÁSKÜLDÖTTSGÉN KIJELENTETTE, HOGY

KÍVÁNATOSNAK TARTANÁ, HOGY MINDSZENTHY JÓZSEF BÍBOROS HERCEGRÍMÁS IS RÉSZT VENNE A MAGYAR NÉP KÜZDELMÉBEN.

KÜLFÖLDI RÁDIÓ JELENTÉSE SZERINT NAGY FERENC PÁRIZSBÓL BÉCSBE, MAJD ÚJRA PÁRIZSBA ÉRKEZETT.

AZ ANGOL RÁDIÓ JELENTÉSE SZERINT TOVÁBB FOLYIK AZ IZRAELI CSAPATOK TEVÉKENYSÉGE AZ EGYIPTOMI ÁLLÁSOK ELLEN. EGYIPTOM ELLENI TÁMADÁS HÉTFŐN ESTE KEZDŐDÖTT. (EZ IGEN GYANÚS TÁMADÁS! ÉPPEN MOST, A MAGYAR ESEMÉNYEKSEL EGY IDŐBEN.)

Október 31. (szerda)

MA REGGEL A FORGALMISTÁKHOZ MENTEM, AHONNAN SZERVEZETLEN, KISEBB-NAGYOBB CSOPORTOKBAN MENTÜNK KI

Schwartz Lajos temetésére.

BOLDOGOK AZ EMBERI ARCOK, HOGY AZ ÖNKÉNY ANNYI NEHÉZ ÉVEI UTÁN GYŐZÖTT A NÉP SZÍVÉBŐL-VÉRÉBŐL JÖVŐ IGAZI NÉPI FORRADALOM. E DRÁGA HAZÁT FORRÓN SZERETŐ EMBEREKBŐL – HAZAFIAKBŐL – IGEN SOKAN ÉLETÜKET VESZTETTÉK.

SZEGEDEN RÁKOSIÉ KITTMARADT CSATLÓSAI POZÍCIÓJUKAT FÉLTVE, A DESPOTA UTOLSÓ FELLÁNGOLÁSAKÉNT A TAKARÉKTÁR UTCÁBAN GÖLYÓZÁPOR FOGADOTT BENNÜNKET. ITT HALT HŐSI HALÁLT SCHWARTZ LAJOS. ÜGYE? MENNYIT ÍRTAK ... A ROSSZ FIATALSÁGRÓL. NEM LELKESEDIK A SZOCIALIZMUSÉRT MINT KOZMOPOLITA STB. MEGTÖRTÉNT A FORDULÓ. MOST A FIATALOK DICSŐSÉGÉRŐL BESZÉL A VILÁG. MI EZ? TÉVEDÉS? NEM! CSAK CÉLT, DE AZ LEGYEN IGAZI, MAGYAR ÉS NEMZETI, KELL KITŰZNI A FIATALSÁGNAK, MOST SEM ROSSZABB ÉS NEM KEVÉSBÉ VISELI SZÍVÉN HAZÁJA ÜGYÉT, MINT A MÁRCIUSI FIATALOK. MÉLTÓ ÖRÖKÖSEI VAGYUNK PETŐFINEK.

BORONGÓS IDŐ, AZ ESŐ SZEMERKÉLT, TALÁN MÉG A TERMÉSZET IS SÍRNI AKART HALOTTAINK FELETT. A TEMETŐBEN MÁR NAGY TÖMEG VOLT KINT. ÚJABB ÉS ÚJABB KOSZORÚKAT HOZTAK. MEGKEZDŐDÖTT A SZERTARTÁS. AZ EGYHÁZI BESZÉD, A NÉPTANÁCS, A MEFESZ KÉPVISELŐI. AMINT FIGYELTEM AZ EMBERI ARCOKAT, IGEN SOK SZEMPÁRBÓL MEGINDULT A KÖNNY. FÁJ A GYÁSZ, FÁJ E DRÁGA MAGYAR VÉR. A KÖNNY BÁTRAKÉRT, HAZAFIAKÉNT DERÉK EMBER ÉS EMBEREKÉRT FOLYIK, AKI ÉS AKIK A KOR KÖVETELMÉNYEINEK TETT ÉS TETTEK ELEGET.

A koporsó piros-fehér-zöld zászlóval van letakarva.

GYÁSZINDULÓ! A KOPORSÓT LEHELVEZIK. SZÍVBEMARKOLÓ EZ A GYÁSZ.

Fogadja meg itt minden ember: Soha többé önkényt! Független, demokratikus Magyarországot! Igazságot! Jogot a népnek!

A SZÓZAT HANGJAINAK FELCSENGÉSE MELLETT ÉRT VÉGET A HŐSI TEMETÉS.

A TEMETŐBŐL HAZAFELÉ MENET AZT HISZEM, MINDEN IGAZÁN ÉRZŐ EMBER SZÍVÉBE BELEVÉSŐDÖTT A FÁJDALOM, AMIKOR HŐSEINKET KELLETT TEMETNÜNK, AKIKET A TISZTA SZÁNDÉK, A TARTHATATLAN HELYZET VITTE KI AZ UTCÁRA, MAJD FOGTAK FEGYVERT A NÉP VÉGSŐ ELKESEREDÉSÉBEN, A MEGGYALÁZOTT ÉS SOKAT SZENVEDETT HAZÁNKÉRT, ÉLETÜNKÉRT.

GYÁSZOLJUK HŐSEINKET, AKIKNEK NEMZETI ÉRZELMŰ SZÍVE MIND-ÖRÖKRE MEGSZŰNT DOBOGNI. KI A FELELŐS. RÁKOSI-GERŐ? SOKKAL TÖBBEN FELELŐSEK A VÉRES ESEMÉNYÉRT.

MA REGGEL JELENTETTE A RÁDIÓ, HOGY MINDSZETHY JÓZSEF BÍBOROS HERCEGPRÍMÁST TEGNAP ESTE 10 ÓRA ÖT PERCKOR A RÉTSÁGI KATONÁK KISZABADÍTOTTÁK A ... RABSÁGBÓL. SZENVEDÉSEINEK A DICSŐ MAGYAR FORRADALOM VÉGET VETETT. MA REGGEL BUDAI OTTHONÁBA ÉRKEZETT. ÓRIÁSI TÖMEG FOGADTA A BÖRTÖNÉBŐL KISZABADULT PAPOT. RÖVID BESZÉDET MONDOTT, MAJD MEGÁLDOTTA A JELENLÉVŐKET.

SZEGEDEN IS, MINT AZ ORSZÁGBAN

sorra alakulnak az új pártok.

(SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT, NEMZETI PARASZTPÁRT, FÜGGETLEN KISGAZDAPÁRT.)

A SZÍNÉSZEINK IS CSATLAKOZTAK BESSENYEI FERENC FELHÍVÁSÁHOZ ÉS A SZEGEDI ÜZEMEK SZTRÁJKJÁHOZ, S KIJELENTETTÉK: MINDADDIG NEM LÉPNEK DESZKÁRA, MÍG MAGYARORSZÁGON SZOVJET CSAPATOK TARTÓZKODNAK. MEGALAKULT A SZEGEDI NEMZETI SZÍNHÁZ FORRADALMI TANÁCSA.

SZEGED VÁROS NÉPTANÁCSA, AMELY MA FORRADALMI NEMZETI BIZOTTSÁGGÁ ALAKULT, ÚJRA ÜLÉST TARTOTT. HATÁROZATOT HOZTAK NOVEMBER 1. MEGÜNNEPLÉSÉRE ÉS NOVEMBER 7-ÉT MUNKANAPPÁ NYILVÁNÍTOTTÁK. A NEMZETI BIZOTTSÁG FELHÍVÁSSAL FORDULT AZ ORSZÁG VALAMENNYI FORRADALMI NEMZETI BIZOTTSÁGÁHOZ, AMELYBEN FELHÍVTA A FIGYELMET ARRA, HOGY MÉG KORAI A PÁRTSZERVEZÉS. A SZABADSÁGHARC TELJES GYŐZELMÉIG NEM SZABAD AZ ERŐT PÁRTVILLONGÁSOKKAL SZÉTFORGÁCSOLNI. A NEMZETI BIZOTTSÁG SZÜKSÉGESNEK TARTJA, HOGY AZ MDP IS FÜGGESSZE FEL MŰKÖDÉSÉT. A FELHÍVÁS KÉRI NAGY IMRÉT, HOGY VIGYE A SZOVJET BEAVATKOZÁST AZ ENSZ ELÉ

ÉS KÉRJE A BIZTONSÁGI TANÁCS AZONNALI KÖZBELÉPÉSÉT.

Megalakult a járás és a megye ideiglenes nemzeti bizottsága is.

MA MEGÉRKEZETT HOZZÁNK A KISKUNHALASI HONVÉD HATÁRŐRSÉG FORRADALMI BIZOTTSÁGÁNAK ÜZENETE, MELYBEN BIZTOSÍTJÁK SZEGED NÉPÉT, HOGY A FORRADALOM MELLÉ ÁLLTAK ÉS KÉPESEK A NÉP ÉRDEKEIÉRT ŐK IS FEGYVERT FOGNI. A HATÁRŐRSÉG UGYANAKOR KIJELENTI, A SZEGEDI VÉRES PROVOKÁCIÓHOZ SEMMI KÖZE.

MA SZEGED

üzemeiben ülősztrájk.

A MAGYAR RÁDIÓ KÖZLÉSE SZERINT PÉCSETT IS MEGALAKULT A FÜGGETLEN KISGAZDAPÁRT. AZ ALAKULÓ ÜLÉSEN KOVÁCS BÉLA MONDOTT BESZÉDET A PÁRTTAGOKHOZ.

BUDAPESTEN MA DÉLUTÁN ÓRIÁSI TÖMEG GYÚLT ÖSSZE A KOSSUTH LAJOS TÉREN. A TÖMEG NAGY IMRÉT AKARTA LÁTNI. NAGY IMRE LEMENT ÉS BESZÉDÉBEN KIJELENTETTE, HOGY A SZOVJET CSAPATOKAT NEM Ő HÍVTA BE, AZ INTÉZKEDÉS TUDTÁN KÍVÜL TÖRTÉNT. TOVÁBBÁ BEJELENTETTE, HOGY A KORMÁNY FELMONDJA A VARSÓI SZERZŐDÉST. NAGY IMRE BESZÉDE UTÁN A TÖMEG MÉG OTT MARADT ÉS MÜNNICH FERENC SZEMÉLYE ELLEN TŰNTETETT.

A fővárosból ma kivonultak a szovjet katonák.²⁴

AZ EMBEREK FELLÉLEGEZTEK BUDAPEST UTCÁIN.

MA MÁR SZEGEDRE IS LEJUTOTT A BUDAPESTI ÚJ SAJTÓ: „MAGYAR NEMZET”, „NÉPSZAVA”, „MAGYAR FÜGGETLENSÉG”, „IGAZSÁG”. „FÜGGETLEN DEMOKRATIKUS NAPILAP” ÉS „MAGYAR SZABADSÁG”. (EZEK AZ ÚJSÁGOK „MASZEK” ALAPON KERÜLTEK LE SZEGEDRE. SAJNOS IGEN KICSINY, PÁR PÉLDÁNYSZÁMBAN.)

November 1. (csütörtök)

A dicső októberi napok után igazán felszabadult lélekkel köszöntjük az új hónapot, a novembert. A helyi sajtó ma új címmel jelent

²⁴ E ponton ért véget Bányai Jenő *Naplója* első részleteinek közlése a *Délmagyarország* 1991. október 22-i számában. Az ötödéves vegyész, Bányai Jenő 1956-os naplójának novemberi fejezetét 1991. november 2-án jelentette meg a *Délmagyarország* a következő bevezető szöveggel: „Egy ötödéves vegyész, Bányai Jenő naplója alapján idéztük föl 1956 októberének szegedi történéseit. Az ünnepi (október 22-én megjelent) magazinunkban közölt részletet most a novemberi napok szubjektív vázlatával egészítjük ki.”

meg – Szeged Népe –, mely Szeged város Forradalmi Nemzeti Bizottságának a lapja...

Tegnap öt autó átvós megszökött Jugoszláviába. Szabadkáról kapott telefonjelentés szerint őket ott internálták, ha rendeződnek a viszonyok, visszaszolgáltatják a magyar hatóságnak.

A mórahalmi zavaróállomás, a kiskundorozsmai téglagyáron megtalált zavaróállomás a Nemzeti Bizottság kezében.

A katonai parancsnokság cenzúrajogot kapott.

Megalakult az egyetemi zászlóalj (parancsnoka *Országh őrnagy*). Ma én is beléptem az egyetemi zászlóaljba, dicső nemzeti forradalmunk fegyveres megvédésére.

Szegeden ma nincs ülsztrájk, mivel a Nemzeti Tanács a mai napot ünneppé nyilvánította.

Ma délután a Nemzetőrség főparancsnokságán teljesítettem szolgálatot.

Éjszaka gépkocsin a baktói fegyverraktárhoz érkeztünk meg. A továbbiakban itt teljesítettünk szolgálatot. Igen feszült volt a hangulat. Telefonjelentések szerint a szovjet csapatok újabb hadmozdulatokat hajtanak végre. Parancs: *ha támadnak, fel kell venni a harcot...*

Egész éjszaka talpon voltam, csupán hajnalban 5-től 7-ig próbáltam valamit aludni frissen elterített szalmán.

November 2. (péntek)

Itt kinn a baktói vadonban helyemen álldogálva, önkéntelenül eszembe jutott, hogy ma halottak napja van. Ez a halottak napja még mélyebb, inkább szívbemarkoló, mint az elmúltak, mert hősi halottak napja...

Délután 6-kor, bő 24 órai szolgálat után, leváltottak bennünket, s pihenőre tértünk.

Megbízható hírforrások szerint jelentősebb repülőtereinket szovjet csapatok megszállva tartják. Kelet-Magyarország több városában szovjet csapatok portyáznak...

Másik hírforrás szerint Temesvárt, Aradot úgynevezett tilos területté nyilvánították. Romániában is forrongások (főleg Erdélyben)

...

Ma délután a szegedi sztrájkbizottság is csatlakozik *Maléter Pál* felhívásához és felszólítja Szeged munkásait, hogy vegyék fel a munkát, természetesen a sztrájkjog fenntartásával...

November 3. (szombat)

Ma értesültem arról, hogy tegnap Szegeden is megkezdte a szabad Széchenyi adóállomás műsorát közvetíteni. (Főleg a színház művészei kapcsolódtak be aktívan a műsorközlésbe.)

A mai helyi sajtó már munkára hívja fel Szeged dolgozóit. Meg kell kezdeni a munkát, mert enélkül rideg, ínséges tél vár ránk. Az újság feltűnő helyen közli *dr. Hamvas Endre*, a csanádi egyházmegye püspökének nyilatkozatát... Ma a szegedi *egyetem professzori kara megszövegezte* a világ valamennyi egyeteméhez szóló *felhívást*. A felhívás kéri, hogy erkölcsi tekintélyükkel álljanak mellénk nemes harcunkban, hogy hazánk függetlensége mielőbb helyreállhassék.

Hamvas Endre ma Tildy Zoltánnál tett tisztelgő látogatást...

Az 538-as középhullámon újra felcsendült a munkára hívó szó. Dr. Perbír József, Szeged város Forradalmi Nemzeti Bizottságának elnöke szolt a néphez.

A mai egész napos pihenő után újra szolgálatba léptem. Hárman teljesítettünk szolgálatot az egyetemi zászlóalj parancsnokságán. Este bizakodó hangulatban voltunk. A pillanatnyi helyzetkép igen szépen fest. A hosszú unalmas órákat a szomorú múlt, de egyben biztató jövő kibontakozó képével hessegettük el.

Este 9-kor a Biztonsági Tanács összeült, hogy folytassa a magyarországi helyzet vitáját...

Éjszaka kétóránként váltottuk egymást, míg a másik két ember megpróbált pihenni. Persze ez csak jó megközelítéssel sikerült.

Mindszenty József ma este mondta el ígért rádiószózatát. (A megbékélés hangja.)

November 4. (vasárnap)

Szombaton este az ENSZ Biztonsági Tanácsa a magyar ügyet tárgyalta. Éjfélkor közvetítették a gyűlést. Éjszaka a zászlóaljparancsnokságon teljesítettem szolgálatot. *Az oroszok hajnali 4-kor megtámadták Budapestet.* Nagy Imre fél 5-kor jelentette be az ENSZ főtitkárának, hogy az oroszok támadnak és kérte az ENSZ segítségét... 9.40. *Nagy Imrét és kormánya ott talált tagjait letartóztatták.* Kádár János ellenkormányt alakít, mely az oroszokra támaszkodik. Véleményem szerint Kádár János orosz kényszerre állította össze kormányát, felszólították az oroszokat, hogy támadjanak. Így az oroszok részéről a felelősségre vonás elterelő-

dik. *Pesten* felvették a harcot. Szolnoknál a magyar légiőr bombázta az oroszokat. *Gyöngyösön, Hatvanban, Győrben, Pécsen, Székesfehérvárott* harcok. Cszeszkóból jönnek át az oroszok. Szovjet ejtőernyősök érkeztek Dunántúlra. Délben *önlefe gyverzést* hajtottunk végre. Megszűnt az egyetemi zászlóalj és a nemzetőrség. Szegeden este lövöldözések. Maléter Pált is letartóztatták. Mindszenty az amerikai követségen kapott menedékjogot.

November 5. (hétfő)

Negyed 2-kor hallhatók távoli lövések. háromnegyed 3-kor már az oroszok bent vannak a városban. Lövöldözések hallhatók egész éjszaka.

Szovjet gépek ma röpcédulát dobálnak városszerte, melyben mosás magukat, hogy ők nem számítanak támadóknak, nem kell nekik a magyar kincs. (?!?) Megszűnt a néptanács, munkás – paraszt – forradalmi tanács alakult Szegeden is.

(délután)

Szegedet is körülrzárták. Apró lövöldözések.

A Kossuth Rádió ma egész nap tánczenét és csárdásokat közvetít. (Ízléstelenség!)

November 6. (kedd)

Az éjszaka tovább jöttek az oroszok (a hídon keresztül – Attila utca – körút). Délelőtt és délután tovább folynak befelé az oroszok. Szeged forradalmi nemzeti bizottsága elrendeli, hogy *mindenki szolgálta be a fegyvert* ma délig, mert a határidő után törvényszék elé állítják azokat, kiknél fegyvert találnak. *Perbíró professzort elfogták, mások szerint megszökött.*

Jelenleg *Tombácz Imre* és egy orosz major a város vezetősége, illetve diktátora. fél 6-tól kijárási tilalom. 6-kor a Széchenyi tér felől géppuskaratú... Pillanatnyilag csend az utcán. Lövöldözések...

Székesfehérváron és Nyíregyházán csend. *Harc: Komló, Pécs, Győr, Nagykanizsa, Bakony, Bükk.*

November 7. (szerda)

Az éjszaka az oroszok tovább lövöldöztek. Belőttek a Roosevelttéri halászcárdába, a szervesetlen kémiai intézetbe és több magánlakásba. *Az oroszok ma már kiszálltak tankjaikból és a várost nézegették.*

Igen dühítő, hogy több helyen komáznak az oroszokkal. A Gizella téren szól a harmonika, táncolnak és a nép szemete tapsol nekik. Az ország több helyén még *harcok: Pest, Mosonmagyaróvár, Hegyeshalom Komló...*

Baróti rektor nyilatkozata... Szeged 6 néptanácsbeli tagját letartóztatták (Perbíró az elnökhelyettes!!)

...Az egyetemeket ma közrekapták orosz tankok, s átkutatták (fegyvert kerestek).

November 8. (csütörtök)

Szegeden az éjszaka lövöldözés, a szervesetlen kémiai intézetbe újra belőttek. Az egyetemek környékéről délben mentek el az orosz tankok. A Szegedi Tudományegyetem és Orvostudományi Egyetem professzorainak nyilatkozata (mai Szeged Népe), Perbíró professor felhívása.

Szegeden viszonylag csend van. *Harcok: Budapesten...*

November 9. (péntek)

Szegeden viszonylag csend. (Üzlet nyitva, a villamos csilingel.) A várost és a laktanyák környékét körülzárták szovjet katonák. Közép- és általános iskolákban megindult a tanítás, az üzemekben megindult a munka. Kijárási tilalom 22 órától. Külföld szerint Pesten és a Dunántúlon folynak harcok. *A forradalom elbukott!*

November 10. (szombat)

Szegedről haza, Kiskunhalasra jó szüleimhez. Útközben Kiskunfélegyházán találkoztam jelentős szovjet csapatokkal.

Több emberrel beszélgettem, akik különböző társadalmi osztályba tartoztak. Mélyen elítélték Kádár Jánost és kormányát.

November 13. (kedd)

Tegnap este érkeztem vissza Szegedre. A ma délelőtt viszonylag nyugodt hangulat a városban ... Délután a Kendergyár felhívására Szeged sztrájk.

November 14. (szerda)

Szegeden is, mint az egész országban általános sztrájk. Tegnap ülésezett a forradalmi munkás-paraszt tanács, s a városparancsnok is

jelen volt. *Az éjjel állítólag 115 embert letartóztattak. Megkezdődött a retorzió.*

Plakátok...

November 15. (csütörtök)

Szegeden továbbra is általános sztrájk. Az élelmiszerüzletek csupán kenyeret adtak ki.

November 16. (péntek)

Ma egy hónapja, hogy kipattant a szikra, hogy a szegedi egyetemi ifjúság terhes volt a rendszertől, a DISZ-től, egész politikai élettüntől és berekedésünktől, megalakult a MEFESZ. Továbbra is sztrájk.

Ma a forradalmi munkás-paraszt ülés igen forradalmi hangulatú. Pesten jelenleg plakátháború.

November 17. (szombat)

Ma Szegeden az élelmiszerüzlet nyitva volt. Az üzemekben továbbra is sztrájk.

Délmagyarország, 1991. november 2.